

శ్రీ రస్తు.

మనసబోధశతకము.

గ్రంథకర్త.

మొదటి వేంకటరత్నంగారి శిష్యుడగు

అయంచ వీరబ్రహ్మచార్యులు.

బ్ర॥ పెద్దోజు పాపయ్యకాస్త్రీగారి చేతను,

శ్రీమంత్ బ్రహ్మకంటి వీరరాఘవాచార్యులుగారి

చేతను బరిష్కరింపబడి.

మ॥ రా॥ శ్రీ కొడిమెరి కొండయ్యగారి

ధనసహాయమున

నూజవీడు కొముదీ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడియె.

మొదటికూర్పు ప్రితులు

500

1931

శ్రీరస్తు.

కృతి సమర్పణ.

నవరత్నమాల

శ్రీ కాంతుఁడు కొడిమెలకుల
రాజశిఁగొండయాత్యుఁడు, రాజతయశు స
శ్లోకునఁజేర్చితంబులు
జేకూరిచి ప్రొచుఁగాతఁడు, క్షీతిననిశంబున్

ఉ॥ పండిత పోషకుండఁజుల
పాపవిమోచనుడార్తకోటులన్
నిండుదయన్ గనుంగొనెను
నిర్మలమూర్తి శివంకరుండునా
కొండలజేనియల్లుఁడున

కుంతసత్కృప తోడనెప్పడీ
కొండయ నామధేయునకుఁ
గోరికలకొ సమకూర్చి ప్రోచుతక.

చ॥ పరమకృపాంబురాశీయయి
బాగుగ లోకములకొ సృజించు నే.
ర్పరియయి సర్వజీవులకు
ఫలములకొ మనునట్టి ప్రోద్దులకొ
సరగలిఖించి యెల్లపుడు
సంతసమొందెడు తెమ్మిమూలి యా
దరమున గొండయాఖ్యునకు
ధాత్రిఁ జిరాయువు నిచ్చిప్రోచుతక.

3

॥ నీదుసద్యశంబుఁ నిండెనే బ్రహ్మాండ
మందుసూడిమోప సందులేక
వర్ణ సంబునేయ పశుమానె కొడిమెల
కొండయాభిధాన! గుణనిధాన!.

క! తాత్రిని నెటఁగాంచిన నీ
 సత్రంబులుకావె బాటసారులకును
 స్మితము: నిలువఁగనేత
 న్నాత్రిఁడవే కొండయాభ్య! మహితచరిత్రా! 5

సీ! అమలయశుఁడు కన్య • యాభ్యుఁడు సీతాత
 సాధ్వీయా సీతమ • జనకుజనని
 సీజనకుండు కో • నేట్రాయగుణమణి
 జనయిత్ర కోటమ • యనెడుసాధ్వీ
 సరనులు నాగభూ • షణ రంగయాభిఖ్య
 లను నిర్దురును సీకు • ననుజవరులు
 బసవమాంబికయను • పరమ సాధ్వీమణి
 కులకాంతయైసీకు • నలరెనహహ

తే! యెంతధన్యుఁడవ్రా సీవు • నెంచిచూడ
 నీకుభాగ్యంబు వర్ణింప • నేరితరము
 కొడిమెలాన్వయ దుగ్ధాబ్ధి • కుమూదమిత్ర!
 కొండయాహ్వాన ! విమలస | ద్గుణనికాయ.

క॥ శ్రీరమణీమణి నిరతము

భూరి కృపాంభోధియగుచు • భూస్థలిలోనన్

ధీరా, నీగృహమందున

గూరిమి నివసించి పోచుఁ గొండయమిమ్మున్.

తే॥ కన్నియచుగానిసత్కృతి • కన్యఁగాని

సరసునకు నీయసయ్యది • గరిమగాంచుఁ

గాక మూఢాత్మునకునీయఁ • గడమఁగాంచు

మోటుమానిసికొసగిన • మొగలిపగిది.

తే॥ కాన సరసుఁడవగుట మ • త్కావ్యకన్య

నీకొసంగుచు నున్నాడ • స్వీకరించు

కొడిమెలాన్వయ దుగ్ధాబ్ధి • కుముదమిత్ర!

నయగుణని తాయ ! కొండయ • నామధేయ !

ఇట్లు,

గ్రంథకర్త,

ముక్కొల్లుపాడు.

ఏతత్కృతి భర్తయగు మ॥ రా॥ కొడిమెల కొండయ్య
 గారు పుణ్యేపూడిలో 1 స్కూలు. ప్రగడవరములో 1
 స్కూలు. జంగారెడ్డిగూడెంలో 1 ఆసుపత్రి, 1 సత్రం.
 చింతలపూడిలో 1 సత్రము. నూజివీటిలో 2 సత్రములు.
 అనేకస్థలముల చెరువులుబావులు, చలివేండ్రలు నిర్మింప
 జేసిన పుణ్యులు కావున వీరినా పరమేశ్వరుండు ఆయుర
 రోగ్య ప్రముఖాఖిల సంపదలిచ్చి రక్షించుగాత.

మా న న బో ధ శ త క ము .

అక్షర లంబోదరు డ
రీకర భూషణనిపుత్రు • విమలచరిత్రుఁ
నాకేశాద్యమర్చితుఁ
బ్రాకటముగఁగొల్వమా శు • భంబగుమనసా.

క॥ విఘ్నహివై నతేయుని
విఘ్నంబున పవనువిఘ్న • వివినకుతారుఁ
విఘ్నతమః పటతార్కుని
విఘ్నంబులడంచిహ్నివ • వేడుము మ॥

2

క॥ చదువులవేలుచు కులసతి
సవములమతి వాణిసుకవి • జనకల్పరత
గదలక నీదగునాలుక
తుదనిల్వి నుతించు భక్తి • తోడను మ॥

• 3

క॥ ముసంగంటి పంశమనియెడి

పెరువసభికిఁజంద్రుడైన • వేంకటరత్నం

ఁను నీగురువయ్యని పద

పనజంబుఁ గొల్పిమెప్పుడు • వదలక మ॥ 4

క॥ భయభక్తుల నాయంచా

స్వయుఁను నీదగుపీఠులఁ • బుమచుక్కతులఁ

నియతాత్ముల వేంకమ శే

షయలనెప్పుడలచి శ్రేయ • మందుము మ॥ 5

క॥ గర్వంబువీడి నీవీ

యర్హిన్ దనరారుపండి • తోత్రమవితతిన్

బూర్వ కవిపరుఁమఱియు న

పూర్వక వీంద్రులగుమిగుల • పొగడుమును॥ 6

క॥ శ్రీహరి నామామృతమును

దాహముగాఁ బుచ్చుకొనును • తనిభక్తులతో

సేషహముజేయుమెప్పుడు నీ

దేహమనిత్యంబటంచుఁ దె • లియుము మ॥ 7

క॥ కోర్కెగాన్నిని జలాచ్చియు
 నాధును బోధలను నర్న • జలధారల నా
 రాధింపుము మురహరి నా
 శ్రీధరు యే నిన్నుదరిని • చేర్చును మ॥ 8

క॥ దేవాదిదేవుడగు ల
 క్షీపరు పాదాబ్జములను • స్థిరతరభక్తి
 గోవిందులొనన నెప్పుడు
 సేవించినముక్తివు • జెందుదు మ॥ 9

క॥ కోరికల నుడిగి శ్రీమ
 న్నారాయణు యే గతియని • నమ్మిస్మరింప
 సార విహీనంబగు సం
 సార సరికృతినిదాట • జాలెదు మ॥ 10

క॥ ఆశలమొదటకు ద్రుంచియు
 సీశుని బరమాత్మునిది • శేశుని రవిసం
 కాశుని మదదై తేయ వి
 నాశుని సేవింపుమీ వ • నయమును మ॥ 11

క॥ తప్పక శిలలోనంగల

కప్పకెవండానఁగఁదిండి • గరుణాన్వితమై

యప్పరమేశుని నీవె

ల్లప్పుడు ధ్యానించి మోక్ష • మండుము మ॥ 12

క॥ విదితంబుగ మున్న దా

పది సాధ్వీతలకమాన • భాస్థలిఁ జెల్లా

పదనొంది మొరలిడఁగ నా

పెదయన్ రక్షించుశౌరి । వేడుము మ॥ 13

క॥ నాగాంతకవాహను నను

రాగంబున బూజఁజేసి । రహిమోక్షంబున్

వేగమ చేకొనఁజూడక

భోగంబుల విట్టవేగ • బోకుము మ॥ 14

క॥ అండమునఁ బిండమున బ్ర

హ్మండంబున నిండివెల్లు • నట్టి హరిని దే

వుండని నమ్మిస్మరింప న

ఖండ పరమపదవినీవు • గాంతువు మ॥ 15

- క॥ ఛత్రితశేషు భసలతా
దాత్రుమురాంతకుఁ బరేశు • దనుజవినాశుఁ
మిత్రేందులోవరుని లో
కత్రయిగతుకు స్మరింప • గావలె మ॥ 16
- క॥ మంధర గిరిధరు సుకస
నందాదిమునీంద్ర వంద్యు • నరసాధి నా
నందముతో స్థేవించినఁ
జెందెదు కై నల్యపదవి • జెచ్చెర మ॥ 17
- క॥ ఇభరాజవరుని జగ
ద్విభుని బరంధాము వేద • వేద్యుని శ్రీశుక్
రభ నింబునఁ బూజింపక
విభవముకలదంచువిట్ట • వీగకు మ॥ 18
- క॥ చక్కఁ గ స్మరించుమిపుడే
గిక్కున నావాతపి త్ర • కఫరోగముల
జిక్కిస్మరింపఁ గలేవా
చుక్కల దొరబావనీప • సుంధర మ॥ 19

క॥ నీరజనాభుని నీచే
 మారును భజించిన గమ • మన్ననతో నీ
 కోరిక లీడేరుచునా
 సూరిజనోద్ధారకుండు • సాంపుగ మ॥ 20

క॥ సాధుచు తాంఘ్రు నరోజుం
 డైధాత్రీని గీర్తి గాంచి • యశఘుండైలో
 కాథార భూతుడైనర
 మాధవు భజనంబునీవు • మానకుమనసా ! 21

క॥ శ్రీకర భక్తజనావన !
 నాకాధిప వంద్యలోక • నాథ ! పరేశా !
 కాకుత్స్థ మకజలనిధి
 రాకాశశి ! యనినుతించు • రాముని మ॥ 22

క॥ శ్రీజానకిపతీ ! నగ
 రాజాత్మ జవినుత ! నన్ను • రక్షింప గదె
 పూజించెద సతకల్పక
 భూజా ! యనిపొగడిముక్తి • బొందుము మ॥ 23

క॥ కందర్ప జనకు సమితా
 నందముతోఁ గొల్పెను న • నయమునుబోచున్
 మందతఁ జరియింపకనీ
 సందియమును వీడుమికనిఁ జంబుగ మ॥ 24

క॥ నాల్గోధ్వవ జనకుఁ డు
 నాల్గొకలయ కుధవుడు • నాగశయనుడున్
 నాల్గొకనా భుడగుయా
 నాల్గొకాక్షుని దృఢముగ • సమ్ముము మ॥ 25

క॥ దశరథునకుఁ బుత్రుండై
 శశిధరు విబుఁ ద్రుంచిజనక • జనునిజనతిగా
 విశదముగఁ గైకొనిన స
 ద్యశుపఁ గు రామనిస్మరింపు • మనయముమ॥ 26

క॥ పురహరు మిత్రుగడును శం
 బరనైరి గురుండుదీనఁ బంధుడు • గానన్
 బంపరి విధములనాశ్రీ
 ధరు గొల్చిభవాభినీపు • దాటుము మ॥ 27

క॥ కరివరదుడ వ్యయుఁడు భా
 స్కరశశి నేతుండు సురని, కాయవరదుడు
 మురహరి కావున సతనిన్
 గరిమనుబూజించిముక్తి, గాంచుము మ॥ 28

క॥ దురితలతా దాతుఁడు స
 చ్చరితుఁడు దీనాచనుండు, జగదీశుండు
 బరమ పవిత్రుఁడుగావున
 సరసిజదళనేతు భజన, సల్పుము మ॥ 29

క॥ రాతిని నాతిగఁ జేసిన
 సీతాపతిన్ స్మరింప, శీఘ్రంబుగనీ
 పాతకములఁ బాపుచునా
 పూత చరితుండునిన్ను బోచును మ॥ 30

క॥ హరిసచ్చరితము లెన్నఁగఁ
 దరమా సురగురునకైన, దనుజని చయమున్
 బరిమార్చి త్రిదశులచు సెం
 బరమున రక్షించినట్టి, భవ్యుడు మ॥ 31

క॥ కరిరాజు పూర్వమొక్క మ
 కరిబార్ణజిక్కి మిగుల • గాసిలుచును శ్రీ
 హరి కాపుమయని వేడమ
 కరిఁ ద్రుంచిరయచున సతని • గాచెను మ॥ 32

క॥ వలమురి తాలుపు నెపుడు
 దలచియు ప్రహ్లాదుడుమును • తనజనకునిచే
 గలిగిన పెనుకష్టంబులఁ
 దొలఁగిసుఖంబులను గాంచె • దూర్ణమె మ॥ 33

క॥ సరజస్య ముత్తమంబీ
 ధరణిఁగల స్వజీవ • తథులచుగాఁ
 మఱిమఱి నీవెపుడును ను
 స్థిరతను హరిఁ గొల్చిముక్తి • జెందుము మ॥ 34

క॥ మూడింటి పైని భ్రాంతిని
 వీడిరు మూడింటిగల్చి వేల్పులదొరసై
 దోడునునేవించినఁ గా
 పామనతిండ ఘనయంబు • బాపుమ మ॥ 35

క॥ భక్తజన కల్పతురువై
ముక్తిప్రదుడై యజ్ఞస్ర • మురుజగముల నా
సక్తిని బోచెడి ప్రభుడా
నక్షత్రం చర వైరియైన • నరహరి మ॥ 36

క॥ తరువులలో కల్పకమును
గరులను జేదంతిమృగని • కాయమునకే
సరిఘనమగు కై వడినీ
ధరవేల్పుల ఘురుడుడై త్య • దమశుడు మ॥ 37

క॥ నగములలో మేరువు ప
న్నగములచేఱుడు ఖగముల • నాగాంతకుడు
మిగుల ఘనంబగునట్లీ
జగతిని దైవములఘనుడు • శౌరియ మ॥ 38

క॥ నమ్మకు బంధుజనమ్ముల
నమ్మకు దారాసుతులను • నమ్మకుహితులగా
నమ్మకు సిరిసంపదలను
నమ్మిభజింపుము హరినిఘు • నమ్మగ మ॥ 39

క॥ కోరకు మిహసౌఖ్యంబులఁ
జేరకు నేస్తంబుఁ జేయ • చెనటులదరికిన్
బోరకు మార్కులతోడను
మారకు నిముసమునకొక్క • మాదిరి మ॥ 40

క॥ తలిదండ్రులవెతఁ బెట్టకు
బలగర్వంబునను మిట్టి • పడకుమకృత్యం
బులనాచరింపఁ బూరకు
కలనైన నసత్యమాడ • గడగకు మ॥ 41

క॥ ఒరులకలిమిఁ గనియేడ్వకు
తిరిపెం బెత్తుకొనువాండ్ర • దిట్టకునీకున్
బరమేశుడి డిసదానన్
బరితృప్తి గనుబుధులుశ • బాసన మ॥ 42

క॥ పలుగాకి పనులుసేయకు
కలహమునకుఁ గాలుద్రోవ్వ • గాఁ జనకుమునీ
విలసర్వ జనాశ్రికిం
దలలోనాల్కుగ మెలంగ • దగునై మ॥ 43

క॥ దాయాదుల నన్యాయము
 నేయకు నీశ్రేయమునకు • జేటునుట్టిల్లు
 సీయంనుగ ఖిలసూరిని
 కాయంబదిగా కఘంబు • గలుగును మ॥ 44

క॥ ఇచ్చకపు మాటలాడకు
 మెచ్చటకును బనులలేక • యేగకుమెప్పుడు
 గుచ్చితపు (బనులొసర్చుకు
 గచ్చులు గొట్టకుము మంచి • గాదో ను॥ 45

క॥ ఇంటాలుండగ (బెరనా
 ల్గలలులకై పరుగులిడిన • గలుషమ్ముని
 స్నంటివిడిచుండు (గాండ్
 గొంటెతనంబున జరింప • గూడదు మ॥ 46

క॥ కలిమిచెడి బలముడిగి పె
 దలకుం గొఱగాకరోగ • తత్తులనులొనై
 పలుబాముల వాలగుదురు
 నెలకాంతల పోత్తు సేయు • నెడగులు మ॥ 47

క॥ బంగారు కింకనుచు నీ
 వంగనల యురోజవళి ♦ నారసిమిగులకా
 వెంగలివగుచు నెపుడు ను
 స్పృంగకు మచిమాంసపిండ ♦ ములుగవెను || 48

ః చక్క చివాడ పటంచుకొ
 మెక్కరి గర్వంఘకుమును ♦ మీ యెన్నటికికొ
 క్కరి ప్రస సగులవలలకొ
 క్కెనుగులలు బొంద ♦ చెడెడిపు ము|| 49

ః ఘనశీల యశరావ్యుర
 మునుబాస మొంగురేమి ముక్తికలుగదా
 పజాత్రుని నామామృతి
 మునునిచ్చలు (గో)లియుక్తి ♦ బొందుమును|| 50

క॥ అసలుని సాక్షిగఁ దైకొను
 వసజేక్షణ దక్కనన్య ♦ పరితలనెల్లకొ
 జని సమానుగా నీ
 వయము భావింపచూర్చు ♦ పొసగు ము|| 51

- క॥ జీవునకును బరమేశున
 కేవిధమగు భేదముంజు ♦ దిలపరికింపక
 గావున నీవెన్నిటి కే
 జీవంబుల హింససేయ ♦ జెల్లమ మ॥ 52
- క॥ భూతదయగలిగి నీచే
 పాతకముల యేయ యోక ♦ పరమనియతినా
 పూరిచరితుండగు రాముని
 బ్రీతిని సేవింపనిన్ను ♦ బెందును మ॥ 53
- క॥ మలభూ యిష్టపు దొడ్చొ
 మ్మలునగు చెలులగనినీవు ♦ మరులుకొనిన నా
 జలజాతాప్త సుతుని దూ
 తలు శిక్షించెదఱునిన్ను ♦ చప్పక మ॥ 54
- క॥ ఈతనువు తిరంబుని దా
 రాతనయులకొఱకు నై వి ♦ రామములేకే
 పాపకముల జేసితి నీ
 వేతరుని మోక్షసాధ ♦ మెక్కెదు మ॥ 55

క॥ ఉ తమ జన్మంబెత్తియు
 నిత్రెంబు గ్రహింపలేక నీచపు ♦ బరులన్
 మత్తత నొనరించెదు నీ
 వెత్తెటగున బుణ్యలోక ♦ మేగుదు మ॥ 56

క॥ కలకాలము జీవింపం
 గలవాసిరి నిత్రెమనియ ♦ కార్యంబులచం
 చలవై చేసిస నీవా
 జలజాత్రుని కరుణ బడయ ♦ జాలవు మ॥ 57

క॥ మతభేదంబును మానక
 యితర మతంబులరుదూర ♦ నేటికివినుమా ౧౧
 మతముల నన్నింటను స
 మ్మతమే పరికించిచూడ ♦ మంచిది మ॥ 68

క॥ సతతము నీవాస్మష్టి
 సేతిలయ కారణునిబరుని ♦ జిష్ణయుపజ ! శ్రీ
 పతి ! పశుపతి ! యనిభక్త
 మత భేదం బుడిగికోల్వ ♦ మంచిది మ॥ 69

క॥ పట్టెడు సుద్దమొగమునన్

దిట్టముగా నరగదీసి తీరిచియిడినన్

బుట్టెడు బూడిదఁ బూసిన

గట్టికి జగదీశుకరుణఁ గాంచునె మ॥

60

క॥ పుట్టుట యెప్పుడోధరపై

గిట్టుట కొరకేగదా యఁ ఁ ఖలజీవులు నీ

వట్టివిషయ మెఱిఁగియు నె

పుట్టుట మృత్యువశభీతిఁ బడకుము మ॥

61

క॥ క్షీణింపఁచిన నీజనకుల శో

ణిని కేతంబులునుగూడిఁ నిర్మాణంబై

యతినీచమైన పపురను

సతమనుకొని దుష్కృతములుఁ సల్పకు మ॥

62

క॥ మలమూత్ర రుధిరములకున్

నెలవీకాయంబుగానఁ నీవెన్నటికిన్

గలకాల ముండునుచున్

దలపకు మటుదలచి ననువృఁ ధాయగు మ॥

63

క॥ వేయవిధంబుల మాయో
 పాయంబులు బోధింపింతున • భావమునధనం
 వీయవని నెంతగూర్చినఁ
 బోయెడుతటి రాదుపుచ్చు • పోకయు మ॥ 64

క॥ బాగుగ నుండినఁ జిట్టాల్
 నీగేహము వింశియుండు • నిరతంబును నీ
 కోగు తటస్థింపించు
 నీగుమ్మము దొక్కడొకడు • నిజముగ మ॥ 65

క॥ కాయంబెన్న సనిత్యము
 ప్రియముకొక్కరుమెఱుపు • భార్యాపుత్రుల్
 మాయా ఋణసంబంధులు
 నీయేమనినీకు నేవ • చింతును మ॥ 66

క॥ మనవారని కడుప్రేమన్
 గనువారల లోనుజూడ • గానొకరైనన్
 జనిపోవు కాలమున నీ
 వెరువెంటను రారుసుమ్ము • వేదురు మ॥ 67

క॥ సంపాదించిన వసమున్

- గొంపాగోపల • బొలముల • గోవులనాలిన్

గంపెపబిడ్డల • దుదకున్

పొంపున విడిచకతప్ప • చే యో మ॥ 69

౬॥ శ్రీపతిపై భారంబును

మోపాచు • బరితాపమొంద • బోక జముగా

నానత్కలంబున నీ

ప్రాణిక సేయంగవలయు • నొప్పు' మ॥ 70

౭॥ ఎత్తుగ పేడింగట్టియు

మత్తులగుదు • దలచ • భోక • మానాధునివా

ముత్తకరంబుల • బోదురు

మిత్త తటాలుననువచ్చి • మ్రింగ • గ మ॥ 71

౮॥ కుసుమాయుధ జనకుని సొ

తనమున శేవించిమంచి • దారి గనక మ

ర్వ్యసంబులకును లోనై

పసరముగతిగా • జరింప • బాడియె మ॥ 72

క॥ రాగవిరహితుండై భవ
 నాగరము దరింపనెంచు ♦ జనునకు నెపుడు
 బాగు నిద్రఁజింగల
 యోగంబుల కెల్ల రాజ ♦ యోగము మ॥ 72

క॥ ఇహహి నీవీసంసా
 రమ్మని సీరిమెటు తామ ♦ రలను మెలగు నా
 కుమ్మర పురుషేక్షయఁ బం
 కమ్మరఁ దిరుగుచులుండ ♦ గావలె మ॥ 73

క॥ ఘనపుణ్య శ్రీర సమితి
 మునిఁ గిచ్చలనేమిసకల ♦ భూతానీకం
 బునుసమరిను భావింపక
 విరుమా నెజేయుబోధ ♦ బ్రీతిని మ॥ 74

క॥ ప్రాణములు బోయిననరే
 మానముఁ గానాడుకొనుట ♦ మంచిదినుమ్మీ
 మేనస్థిమగు మానము
 గానఁగఁ జిరకాలముండు ♦ గావుర మ॥ 75

క॥ లోకహితార్థం బైనీ

వేకన్తంబులయి ననున ♦ హింప గవలయున్

నీకే ముగి నటుమై

లేకుండిఁ లాభమంద ♦ లేవ్రా మ॥

76

క' ఆళ్లలయెడ నయఁ బూచుము

ధూన్తులెమరు పడినబాట ♦ చొలగిచచుము న

తీర్క్కిని సంపాదించుము

పూర్తిగ వినుమేనుజేయు ♦ బోధిమ మ॥

77

క' నాపంబున కెడమీయకు

దీపము తేలముచుబీల్చు ♦ తెనిగు నీవున్

జేట్ట, పుణ్యస్థల

రూపుచు మాపంగఁ జేయు ♦ రూఢిగ మ॥

78

క॥ పుష్పాస్త్రు) జంకునతి నీ

పుష్పాభ శరీరుశౌరి ♦ బూజించుటకున్

బుష్పంబు లకునహింసా

పుష్పంబే మొదిపడండు) ♦ బుధులో మ॥

79

క॥ ధాన్యనిర్మలం పంచే

కూర్చి పులులను సమంజసం • కూర్చుంటే నై

త్యాగిని నేర్పించు

భూమిని పులులను వేగ • బొంబే మ॥ 80

క॥ ఇల్లు పెరుగుచును నీ

పల్లెలు నేర్చుబోయి • మునుమాత్రంబు

గిల్లులు బయటకు మెప్పుడో

ఇల్లు పెరుగుచును నీ • బొంబే మ॥ 81

క॥ తేలుంబులు మిగులు నీ

కాయంబును గట్టెట్టి • గట్టియించుచు నీ

బాగుచున్నట్లు • అంచుము

మాయంబును గట్టెట్టి • మహిమో మ॥ 82

క॥ జూదంబున నీవు

రాక్షసులు శంకరులు ముఖ్యులు • నట్లునై నట్లు

పెరుగుచు • గావున గొలు

గాదాపెను నీవు నీవు • గావో మ॥ 83

క॥ మధుపాన మొనర్చెడి నరు
 సధమాధముడిని వచి-తు ♦ రఱిలసుజరులు
 బుధవరులునునేరగ నీ
 రధికంబగు పాపకర్ము ♦ డగుటను మ॥ 84

క॥ ధర్మహితమగు విద్యలు
 గూర్చిని కేయిగటి-నేర్చి ♦ కొనినవృథా దు
 మ్మర్మములు సన్నించును
 నిర్మలమగు బ్రహ్మవిద్య ♦ నేర్చిన మ॥ 85

క॥ నేరిచినవిద్య నొరులకు
 గూరిమితో నేర్చినను న ♦ మంత్ర తీర్తి
 ధారుణిలోఁ గాంచుచుఁ గం
 నారాతియనుగ్రహంబు ♦ నందెడు మ॥ 86

క॥ పంచసంస్థేయఁ గనితరుల
 లంచంబుల మేసికోర్చు ♦ లనునెక్క-ముగాఁ
 గాంచని విషయంబులనే
 గాంచి తిననిపల్కుఁ గాఁద ♦ గనుచెడు మ॥ 87

క॥ సతతము : బరోపకారం

బతులితముగ సల్పుమార్పు • తానాననగా

సతికుచ్చ బుద్ధిచైన్

విశదలకును గీడుశీయ • నెంచకు మ॥ 88

క॥ ముష్కరి స్పృత్తి : జరింపక

శుష్కప్రియ ములనుబల్కు • చునునీవెపుడుకొ

నిష్కపటివై మెలంగిన

చుష్కస్థంబులు నశించు • దోడనె మ॥ 89

క॥ దురితాలోచన లెల్లను

మరపునకుకొ దెచ్చుకొనుచు • మాధవునెపుడుకొ

దరి : జేర్చునుయని జేడుచు :

బరిమాధ్వంబునకు : బాటు • బడుమిక మ॥ 90

క॥ ఎక్కడి కక్కడికింగడు

కక్కురితిఁబడుచు నీచ • కర్మయోసర్పం

గ్రక్కున : దగుదునటంచుకొ

గుక్కపిథంబుచనుబోవ • గూడమ మ॥ 91

క॥ దేవేషంబు పిడిపరులన్
 గూఢణ నేయకమడంబు • దోర్ని నిరతిమున్
 శేషశయను గొల్చిన నీ
 దోషంబులనెల్ల దొలగి • దోర్నియును మ॥ 92

క ఖేతిజరణంబు పుపవాస
 సైతములనున్నింటిలోన • భక్తియుతిముగా
 సతిదీక్ష సల్పుసూన్యంబు
 సైతమే మేలగు గణకథ • వమ్మిగా మ॥ 93

క॥ పరుగొనరించిన మేలున్
 వరుషంగా దుగదునీరు • మఱినీ వెపు ఖన్
 రుద్రుని జేసిన మేలున్
 మరుసంగా వలయుసక్ర • మమ్మిది మ॥ 94

క॥ కొనియాడుచు నిరరుల వి
 ద్వినిగొంచము గొప్పగాహ్లా • దయమం దెపుడున్
 దండిద్యా కౌశలమున్
 ఘోరమై నలతిగ నెన్న • గావతె మ॥ 95

క॥ మనదీపంబని చుంబన

మొనరింప గమూతికాల ♦ కుంకునధర నె

వ్వనికై న నలులెకుమతి

దనవా ఁడనిచ్చేన్చనావి ♦ ధంబగు మ॥

96

క॥ మేలోనరించిన వారికిఁ

జాలంగాఁ గీడుసేయు ♦ చండాలుండా

కాలుని దూతలశిక్షల

పాలెబడు ననుచుదెలియ ♦ వలయును మ॥ 97

క॥ ఆనయం బితరుల ఁజెరుపఁగ

మనమున నూహించుచునుగ్ర ♦ మమ్మెరుగఁకా

త్రినిసాధుల దూరెడి దు

ర్జన సాంగత్యంబుసేయ ♦ జనకుము మ॥ 98

క॥ వసుమతి నజ్ఞానంబున

నిసుమంతయు మంచిచెడ్డ ♦ లెటు గకబుధుల

గగరుచు నిండలొనర్చుయ

రసికులతో మాటలాడ ♦ రాదో మ॥

99

క' తనస్స మేమటనత్వము

గింజాలక యెప్పుడబుధు ♦ కాయంబుపయి

నియుచు వంచన సేయె

జనుమున్లు చెల్లెదేయ ♦ జనుమ మ 100

క' మడిమడియని సేవెప్పు

గిడుమురికి వలువబుదడిపి ♦ కట్టినదియె

మడిగానేదు మనిం

బుడిపితడిపి కట్టనుడిగ ♦ కొప్పును మ 101

క' జలము బాగుగ బెంచియు

పెడగులు కొండటిలమెట్టి ♦ వేదాంతులై

విడిజాలక కామాదుల

జెడిపోవుచు నుండిరేమి ♦ చెప్పదు మ 102

క' చేమునకు డీయదనము

బాములకు భూతదయయు ♦ బాపాత్ములకు

నీమము గలుగింబోవదు

నామాటలు నిక్కమనుచు ♦ నమ్ముము మ 103

క॥ కన్నియల విక్రయించిన
 బున్నెంబకు గంటిపోవు • బుధవరులెపుడు
 నిన్నిస్సీయని రోసెద
 రెన్నటికీ వల్లునేయ • నెంచకు మ॥ 104

క॥ ఫణిశయమని సాక్షిగ ధా
 రుణిలోయోజింప గావ • రులకెన్నటికి
 రుణబాధ బడుటకన్నను
 రణమొందుట మేలునత్వ • రంబుగ మ॥ 105

క॥ గురువుల మనికొండలు కొం
 దరశిష్యుల గూర్చివారి • భవము గొరుచు నా
 పగ మేరు జూపలేరా
 గురువుల నెన్నటికినమ్మ • గూడదు మ॥ 106

క॥ చెఱకు రసంబుచకన్నను
 మఱిపనస రసమునకన్న • మధువుచకన్న
 వరశర్కర కన్నను శ్రీ
 హరినామా మృతముతీయ • సగుణో మ॥ 107

క॥ పాత్రిత నెఱుఁగకదానమ
 పాతునకు నొసంగమంచి ♦ ఫలముకలుగు నే
 త్రేత్రంబెఱుఁగక బీజము
 ధాత్రిని నాటినటువలెవృ ♦ ధాగద మ॥ 108

సంపూర్ణము.

ఓం తత్ సత్.

12966